

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege
pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele
de identitate din sistemul național de pașapoarte**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Ana Revenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind
actele de identitate din sistemul național de pașapoarte

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, parvenit cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 433 din 29 noiembrie 2022) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Proiectul are drept scop modificarea art. 31 alin. (2), lit. z1) din Legea nr. 273/1994, în sensul atribuirii Arhiepiscopului Chișinăului, Mitropolit al Basarabiei și Exarh al Plaiurilor a dreptului de a beneficia de pașaport diplomatic.

Reieșind din argumentele expuse în nota informativă, prin statutul său, teritoriul canonic al Mitropoliei Basarabiei este cel al Republicii Moldova. Respectiv, Exarhul Plaiurilor, Mitropolitul Basarabiei deține jurisdicție canonică asupra diasporei ortodoxe române din răsărit. Astfel, proiectul legii consacră privilegiului de a beneficia de pașaport diplomatic conducătorului acestui cult religios și astfel, eliminându-se elementul discriminator față de conducătorul Mitropoliei Basarabiei în raport cu Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove, care deja deține dreptul de a obține pașaport diplomatic.

Baza juridică pentru eliberarea buletinului de identitate și pașaportului o constituie art. 27 din Constituție, care garantează oricărui cetățean al Republicii Moldova dreptul la libera circulație în țară, dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

La subiect, potrivit art. 31 alin. (1) din Legea propusă spre amendare, pașaportul diplomatic este actul de identitate eliberat de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene persoanelor care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova, pentru ieșire și intrare în Republica Moldova în vederea îndeplinirii unor misiuni diplomatice și consulare sau altor funcții oficiale peste hotare în interesul statului sau, în cazurile strict prevăzute de legislație, în vederea însoțirii unor categorii de persoane care au dreptul la pașaport diplomatic de către alte persoane stipulate în prezenta lege, precum și pentru utilizare în calitate de act de identificare pe teritoriul Republicii Moldova sau pe teritoriul altor state în virtutea postului deținut sau specificului funcțiilor pe care le exercită.

Cadrul juridic privind organizarea și funcționarea instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova ca parte a serviciului public, este reglementat de Legea nr. 761/2001 cu privire la serviciul diplomatic, care vine să reitereze și să instituie la nivel național principiile expuse în Convenția de la Viena cu privire la relațiile diplomatice din 18 aprilie 1961 și Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 24 aprilie 1963.

În sensul Legii nr. 761/2001, prin serviciu diplomatic se înțelege totalitatea instituțiilor diplomatice și consulare ale Republicii Moldova și activitatea acestora în vederea realizării obiectivelor politicii externe a statului.

În aceeași ordine de idei, prevederea de la art. 31 din Legea nr. 273/1994 stabilește că este posibilă îndeplinirea altor funcții oficiale peste hotare în interesul statului. Prevederea legală ce ține de îndeplinirea altor atribuții oficiale peste hotare presupune exercitarea de către cetățenii Republicii Moldova, în numele statului, a unor funcții de interes național și de interes public. În această ordine de idei Curtea constituțională, în Hotărârea sa nr. 15/2007 privind controlul constituționalității unei sintagme din art. 2 alin.(3) lit. g) din Legea nr.273-XIII din 9 noiembrie 1994

“Privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte”, observă că la stabilirea categoriilor de persoane cărora li se eliberează pașapoarte diplomatice, legiuitorul a aplicat nu numai criteriul îndeplinirii unor misiuni diplomatice și consulare sau a altor funcții oficiale peste hotare, ci și criteriul oportunității.

Astfel, conform art. 31 din Legea nr.273/1994, de pașapoarte diplomatice beneficiază și unele persoane care nu exercită misiuni diplomatice și consulare și nici alte funcții oficiale peste hotare. Din acest considerent, precum și în conformitate cu principiul suveranității, fiecare stat decide de sine stătător asupra categoriilor de persoane deținătoare de pașapoarte diplomatice. În speță, statul, în temeiul art.31 alin.(4) din Constituție, oferă sprijin cultului care reprezintă convingerile religioase ale majorității cetățenilor țării și respectiv, poate acorda privilegiul obținerii pașaportului diplomatic inclusiv conducătorilor cultelor religioase.

Totodată, și decizia Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Mitropoliei Basarabiei contra Republicii Moldova, stabilește că statul este obligat să rămână neutru și imparțial în raporturile create dintre acesta și cultele religioase. Prin urmare, Curtea a adus și elemente complementare referitoare la dimensiunea neutralității și imparțialității statului în afacerile ce țin de relațiile interconfesionale și a observat că, în principiu, dreptul la libertatea religioasă în sensul Convenției exclude evaluarea de către stat a legitimității credințelor religioase. Măsurile de favorizare a unui lider particular sau organ specific al unei comunități, ar constitui o încălcare a Convenției.

În subsidiar, aspectul oportunității intervenției legislative propuse necesită a fi examinat inclusiv prin prisma Legii României nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români peste hotare. Astfel, în conformitate cu art. 8 alin. (1) lit. d) din Legea precitată, pașaportul diplomatic se acordă, inclusiv patriarhului, cardinalului, mitropoliților și șefilor cultelor din România, recunoscute de stat. Astfel, Mitropolia Basarabiei este parte integrantă a Bisericii Ortodoxe Române, aflându-se sub jurisdicția de drept a acesteia. În acest context, nu poate fi respinsă posibilitatea ca Mitropolitul Basarabiei și Exarhul Plaiurilor să obțină acest privilegiu în temeiul Legii române. În acest sens, este necesară

aprecierea și posibila excludere a faptului ca una și aceeași persoană să dețină pașaport diplomatic în temeiul legislației naționale a diferitor state.

Totodată, necesită a fi luat în considerație aspectul temporal cât și sociocultural la momentul adoptării Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. Or, la momentul stabilirii listei inițiale a persoanelor care pot beneficia de pașaport diplomatic, nu era liberalizat regimul de vize pentru cetățenii Republicii Moldova. Astfel, este de menționat că includerea conducătorului cultului religios majoritar în lista persoanelor care pot beneficia de pașaport diplomatic a fost rațională în perioada de până la liberalizarea regimului de vize cu Uniune Europeană, care a deschis perspectivele de călătorii pentru orice cetățean al Republicii Moldova. Anterior, obținerea unei vize pentru a călători în diverse scopuri nu avea o finalitate sigură, iar refuzul de eliberare a vizei putea compromite activitățile aplicanților. Acest fapt având și consecințe pecuniare, în măsura în care pentru procesarea cererii de viză se percep taxe. La moment, observăm că aceste impedimente nu mai sunt actuale, or deținătorii pașaportului Republicii Moldova pot călători liber atât în statele UE, precum și într-un șir de state din afara Uniunii Europene.

În vederea celor indicate supra, Guvernul consideră că stabilirea expresă a titularilor pașapoartelor diplomatice este prerogativa exclusivă a Parlamentului, el fiind în drept să extindă sau să reducă lista acestora, atunci când consideră necesar.

Subsidiar, în cazul în care legiuitorul va reține spre adoptare proiectul avizat, următoarele propuneri de îmbunătățire a acestuia urmează a fi luate în considerație.

La articolul I, întru respectarea normelor tehnicii legislative, precum și având în vedere că proiectul prevede modificarea doar a articolului 31 alineatul (2) litera z1) al Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, alineatele articolului I se vor comasa și se vor expune după cum urmează: „Art. I. – Articolul 31 alineatul (2) litera z1) al Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate în sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 9, art. 89) se completează cu textul „, precum și Arhiepiscopului Chișinăului, Mitropolit al Basarabiei și Exarh al Plaiurilor”. În subsidiar, denumirea proiectului va prevedea nemijlocit modificarea articolului 31 al Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Cu referire la articolul II, se va revedea necesitatea normei expuse în acest articol, or, nota informativă la proiect nu prevede actele normative necesare a fi modificate, întru aplicarea proiectului de lege.

La articolul III, referitor la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ urmează a se ține cont că, potrivit articolului 56 alineatul (3) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată, decât peste o lună de la data publicării, doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova,

conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. În acest context, este necesar ca în nota informativă să se justifice, prin argumente concludente, că prevederile actului normativ prezentat întrunesc condițiile articolului 56 alineatul (3) din Legea nr. 100/2017.